

Небо, повне зірок
Олег Авраменко

Минуло вже чотири сторіччя відтоді, як було відкрито шлях до інших зірок. Проте людство й далі залишається в полоні Сонячної системи, змушене або тіснитись на перенаселеній Землі, або ледь жити на холодному Марсі. У Великому Космосі чимало придатних для життя планет, але дістатися до них пощастило лише небагатьом обраним. Таких людей, здатних пройти через пекло гіпердрайву, називають резистентними. Один з них – капітан вантажного корабля «Кардиф» Ерік Мальстром, якому судилося змінити майбутнє всієї людської цивілізації.

Олег Авраменко

Небо, повне зірок

Фантастичний роман

Розділ 1

Новачки

Я вже й забув, яке небо на Марсі – брудно-синє, майже сіре, вкрите жовтавими перистими хмарами. Я відвикнув від тутешнього розрідженого повітря, сухого колючого вітру і жорстокого холоду, що проймав аж до самих кісток. Але найнеприємнішим був всюдисущий марсіанський пісок, який миттю забився під одяг і зарипів у мене на зубах, щойно я вийшов назовні через пасажирський люк шатла й зробив кілька кроків униз по трапу.

Марс залишався Марсом – суворою, неприязною планетою. За п'ять сторіч тераформування його вдалося пристосувати до людського життя, але перетворити на квітучий, благодатний світ виявилось не до снаги. В результаті вийшла така собі суміш Сибіру, Сахари й Гімалайського високогір'я.

Слідом за мною по трапу спустилася Курінна. Її струнку постать щільно огортав утеплений кітель з електронагрівом, тому, на відміну від мене, одягненого в звичайний мундир, вона почувалася цілком комфортно на холодному марсіанському вітрі. Ми разом дивилися на невеликий білий гравікар з широкою зеленою смугою вздовж корпусу, що саме відчалив від будівлі космопорту і швидко помчав над літним полем, прямуючи в наш бік.

Я згадав той день, коли на такому ж шкільному карі (а може, й на цьому самому) мене, чотирнадцятирічного хлопчиська, підвезли до орбітального шатла й представили капітанові корабля «Амстердам» Гільермо Лопесу – моему першому командирові. Під його орудою я прослужив до двадцяти років, потім Лопес перевівся в Дослідницький Департамент, і капітаном «Амстердама» став старший помічник Бережний, а я посів його місце другого пілота і старпома. Втім, на цій посаді я пробув недовго, лише три з половиною роки, після чого здійснив черговий кар'єрний стрибок і отримав під своє командування корабель «Кардиф». І ось тепер настала моя черга приймати новачків.

– П'ятнадцять років не була на Марсі, – задумливо промовила Курінна. – Відколи закінчила школу. А ти, кеп?

– Тринадцять, – відповів я. – Також після школи. І ніколи не хотів повернутися.

Ми обмінялися розуміючими поглядами. Мало хто з випускників Марсіанської Зоряної Школи мав теплі чи бодай ностальгічні почуття до своєї альма-матер. Сім років навчання в ній були аж ніяк не найкращою порою нашого життя. Школа відібрала в нас дитинство, і цього ми їй вибачити не могли. Та це зовсім не означає, що ми шкодували про минуле. Якби можна було повернути час назад і заново прожити шкільні роки, то особисто я залишив би все як є. Інші, гадаю, вчинили б так само.

Гравікар зупинився, і з нього вийшло троє підлітків у кадетських формах – два хлопця та дівчина; в руках вони тримали валізи з особистими речами. А супроводжував їх, на мій превеликий подив, той самий капітан Лопес. Після його переходу в Дослідницький Департамент (або, скорочено, Досдеп) ми більше не зустрічалися: «Амстердам» перевели на найдовший колоніальний маршрут, до планети Есперанса, а Лопес місяцями пропадав у далеких експедиціях, і так уже склалося, що наші шляхи жодного разу не перетнулися. Зате, як і раніше, в інформаційних мережах Землі та інших планет регулярно з'являлися його нові статті з астрофізики. Причому особливо шукати не доводилося – всі провідні університети неодмінно вносили їх до своїх каталогів найважливіших новинок. Капітан Лопес був не лише астронавтом, але й знаним науковцем.

Мене вразило, як сильно він постарів за ці роки – його постать втратила колишню виправку, набула огрядності, обличчя вкрилося густим мереживом зморшок, а з-під форменого кашкета вибивалося геть уже сиве волосся. І він більше не був капітаном – на його погонах виблискували адміральські зірки.

Після обміну привітаннями, Лопес сказав:

– Ось, капітане Мальстром, привів вам поповнення. Прошу любити й шанувати.
– Відтак повернувся до своїх підопічних, які з боязкою цікавістю позирали на нас з Курінною. – Ну що ж, кадети, ваше навчання закінчилося, тепер починається служба. Гідно несіть високе звання... – Лопес замовк і прокашлявся. – Ет! До біса всі ці промови. Ідіть, хлоп'ята. Щастя вам.

Миттю здогадавшись, що адмірал хоче поговорити зі мною, Курінна запросила новачків пройти до шатла. Вони старанно відсалютували нам і слідом за моїм старшим помічником піднялися по трапу до пасажирського люка.

Лопес провів їх сумовитим поглядом, у якому виразно відчувалася заздрість старості до юності. Потім знову подивився на мене.

– Радий нашій зустрічі, Еріку. Як там у тебе, все гаразд?

– Гріх нарікати, – відповів я. – Як бачите, вже командую кораблем.

Адмірал кивнув:

– Я був дуже гордий за тебе, коли ти став капітаном. Не здивуюсь, якщо ще до тридцятиріччя одержиш другий ранг.

Я недбало стелю плечима.

– Звання для мене не головне. Я хотів би перевестися в Досдеп. Уже зондував ґрунт з приводу нового крейсера, дізнавався, чи є сенс подавати рапорт після оголошення про набір екіпажу. Але в штабі мене відрадили. Сказали, що мою кандидатуру навіть не розглядатимуть. Мовляв, я ще маю набратися досвіду.

– І це справді так, – сказав Лопес. – Ти з молодих та ранніх, проте справжній досвід усе-таки приходить з роками. А командувати дослідницьким кораблем – велика відповідальність. Якби ти був просто другим пілотом, ніяких проблем з переведенням не виникло б – у начальства ти на гарному рахунку. Але ж ти не погодишся на пониження в посаді, правда?

– Звичайно, не погоджусь, – підтвердив я. – Якось уже звик бути капітаном. До цього дуже швидко звикаєш.

– Отож-то й воно. Тому наберись терпіння й чекай на свій шанс. В середньому щопівтора року в Досдепі звільняється одна капітанська посада. Тобі лише двадцять сім, часу попереду багато. Твоя кар'єра тільки починається. – Він мимоволі зітхнув.

А я запізнило збагнув, що з мого боку було не надто тактовно заводити розмову про Департамент. Кому-кому, а Лопесові ще замолоду була відкрита дорога до нечисленних лав астронавтів-дослідників, проте через сімейні обставини він майже всю свою кар'єру прослужив на вантажних кораблях. Йому було дев'ятнадцять, коли він оженився на дівчині з Таури – найближчої до Землі зоряної колонії, а за два роки по тому вона потрапила в аварію й на все життя стала інвалідом. Лопес любив її й кинути не міг, а перехід у Досдеп означав би його тривалі багатомісячні відлучки. Так він протягом чотирьох десятиліть і літав між Землею й Таурою – спершу другим пілотом, а потім капітаном.

Його дружина померла сім років тому, і тільки тоді Лопес став вільним. На той час йому вже минуло шістьдесят, зазвичай у такому віці в Дослідницький Департамент не беруть, а надто ж на посаду капітана, але для Лопеса, врахувавши його наукові досягнення, зробили виняток. Проте, як і слід було очікувати, ненадовго – вже саме адміральське звання означало, що він пішов з Великого Космосу...

– Ну а ви, адмірале? – обережно запитав я. – Давно вас... е-е... підкосило?

Лопес спохмурнів.

– Ще п'ять років тому.

– П'ять років? – перепитав я здивовано. – А я нічого не чув.

– Про це ніхто не знав. Я пішов у відставку лише на початку цього року.

– Ого! – Я був вражений. – Довго ж ви протрималися!

– Атож, довго. Сам такого не чекав. Приховував це від усіх, душив лікарів – так хотілося протягти до сімдесяти... Але не дотягнув.

– Вас викрили?

– Ні, це було мое власне рішення. Мені ставало дедалі важче переносити тривалий гіпердрайв, нарешті я зрозумів, що вже не можу повною мірою виконувати капітанські обов'язки, тому написав рапорт. Прикинувся, ніби в мене щойно почалася друга стадія, і в медкомісії мені повірили. Зовсім звільнитися зі служби ще не хотів, проте для випробувача був уже застарий, а штабна посада мене не приваблювала, тому пішов інструктором до школи – короткі польоти для мене поки не проблема.

– І як це, бути вчителем у нашій школі? – поцікавився я.

– Важко, – зізнався Лопес. – Надзвичайно важко. Ніби ходиш по лезу ножа. Варто виказати бодай трохи м'якості, як діти починають вимагати поступок, жаліються, що не встигають з завданнями, і в результаті гальмується весь навчальний процес. Зайва суворість теж не до добра – тоді учні стверджуються на думці, що такому викладачеві все одно не догодиш, хоч як не старайся... – Лопес похитав головою. – Мені геть не подобається, що ми так завантажуюмо дітей, змушуємо їх працювати з ранку до ночі, майже не залишаємо їм часу для дозвілля – а лише для відпочинку. Це неправильно, несправедливо... та інакше не можна.

Я це розумів. Ми всі розуміли. Наш Зоряний Флот і без того відчував хронічний брак кадрів – і що далі, то дужче. А кожен зайвий рік навчання означав втрату ще понад сотні спеціалістів.

– Боюся, ви недовго протримаєтесь на цій роботі, – сказав я відверто. – Ви чудовий командир, гарний наставник, але надто добра та чуйна людина для шкільного вчителя.

Лопес хмикнув.

– Гадаєш, інші викладачі безсердечні? Вони також люди, їм також шкода дітей... Хоча, можливо, ти маєш рацію. Майбутнє покаже. Якщо не зможу втриматися в школі, піду працювати в університет, читатиму лекції з астрофізики. Мене, до речі, вже запрошують – але ні на Землі, ні на Марсі я не залишусь. Виберу одну із зоряних колоній... Будь-яку, окрім Таури. – При цьому в його погляді промайнув затамований біль. – Найпевніше, Цефею.

– В Есперо-Сіті теж непоганий університет, – зауважив я.

Він силувано всміхнувся.

– Агітуєш за свою планету? Бачу, ти по-справжньому прив'язався до Есперанси.

– Так, прив'язався, – підтвердив я. – За ці сім років вона стала моім домом. Можливо, я упереджений, але вважаю її найкращою з усіх колоній.

– Твою думку поділяють чимало наших колег. Я розглядаю Есперансу як один з можливих варіантів. А точніше – як другий після Цефеї. Проте остаточно ще не вирішив. – З цими словами він позирнув на годинника. – Гаразд, Еріку, мені пора. За десять хвилин маю супроводжувати наступну групу. Хай тобі щастить. І будь для дітлахів гарним командиром.

– Намагатимусь бути таким, як ви, адмірале.

Коли я піднявся на борт шатла, Курінна чекала мене на виході зі шлюзової камери.

– Як там новачки? – запитав я.

– Сидять тихо, мов мишенята, – відповіла вона з явним несхваленням у голосі. – Розгублені й навіть трохи ображені. Адмірал повівся неправильно – урвав напутню промову, не представив їх тобі як годиться. Я, звичайно, розумію: він хотів, щоб усе було по-простому, без формальностей, але вони цього не оцінили.

– Не біда, – сказав я. – Зараз усе виправлю. А ти йди до кабіни, запитай у диспетчерської дозвіл на зліт.

– Добре, кеп.

Курінна подалася до пілотської кабіни, а я проминув тамбур і увійшов у пасажирський салон. При моїй появі новачки дружно повставали зі своїх місць.

– Сідайте, – махнув я рукою. – І можете зняти кітелі, тут досить тепло.

Вони дослухались моєї поради. Тим часом я влаштувався в кріслі навпроти і змряв усіх трьох допитливим поглядом. Мені ще вчора надіслали їхні документи, проте я не став навіть відкривати файли, бо хотів познайомитися з новими членами команди особисто. Перше враження – найважливіше, і я не збирався псувати його під впливом чиеїсь сторонньої думки.

Двое хлопців зовні становили цілковиту протилежність один одному. Перший був рудий, з грубими рисами обличчя, рясно вкритого ластовинням, високий на зріст, міцної статури. Другий – невисокий тендітний блондин з ясно-синіми очима й по-дівочому вродливим лицем. Він здавався набагато молодшим за свого рудого товариша, хоча насправді усім їм було по чотирнадцять років. Що ж до дівчини, то нічим особливим вона не вирізнялася – худорлява кароока шатенка, досить симпатична, але не така гарна, як менший з хлопців.

Я вже збирався заговорити до них, коли ввімкнувся інтерком і пролунав голос Курінної:

- Кеп, диспетчерська дала дозвіл на зліт.
- От і добре, - сказав я. - Поїхали.
- Прийнято. Починаю руління. Гравікомпенсатори задіяно.

Я відчув, як крісло піді мною трохи просіло, а тіло налилося додатковою вагою - Курінна ввімкнула на борту шатла штучну гравітацію і довела її рівень до стандартної одиниці. Новачки відреагували на це нормально: всі трое були родом з Землі, а в шкільному гуртожитку для землян і вихідців з зоряних колоній підтримувалася земна сила тяжіння, щоб учні не відвикали від нормальної гравітації (а з уроджених марсіан комплектувалися окремі екіпажі).

В салоні почулося слабке гудіння від запущених термоядерних двигунів - звукоізоляція ніколи не буває ідеальною. Ми четверо повернулися до найближчого ілюмінатора. Шатл залишив стоянку і по рулівній доріжці виїхав на злітну смугу. Після короткого розгону машина здійнялася в небо і стала стрімко набирати висоту. В принципі, ми могли б злетіти й на антигравах, проте Курінна, як і кожен пілот, полюбляла реактивну тягу й користувалася нею за першої-ліпшої нагоди.

- Приблизно через півгодини прибудемо на орбітальну станцію і звідти перейдемо на наш корабель, - сказав я новачкам. - Там, як і належить, представлю вас екіпажеві. А поки познайоммося. Я капітан третього рангу Мальстром, командир міжзоряного транспорту «Кардиф», на якому ви будете служити. Маю надію, ми непогано спрацюємося. - Я зробив коротку паузу й подивився на дівчину. - Тепер твоя черга.

Вона миттю схопилася, мов підкинута пружиною, і заторохкотіла:

- Кадет Хагрівз, сер! Основна спеціальність - пілотування й навігація. Додаткові спеціальності - інформатика та зв'язок, системи гіпердрайву. Знання мов: вільне володіння - англійська, іспанська; зі словником - німецька, португальська, італійська.

Я поморщився.

- Заради Бога, сідай! Не стрибай, як кенгуру. - Дівчина збентежено присіла, і я, вже м'якшим тоном, запитав: - То як тебе звати?

- Кадет Хагрівз, сер. Марша Хагрівз.

- Дуже мило, Маршо, - сказав я. - Чи, може, тебе краще називати Марсі?

- Ну... Так, сер. Я більше звикла до Марсі. Так мене всі називали в школі. Марсі на Марсі... - Вона ніяково кліпнула очима. - Це такий каламбур, сер. Мое ім'я і планета.

- Дякую за пояснення, сам би нізащо не здогадався, - іронічно промовив я, чим викликав у дівчини слабку, ледве помітну посмішку. - Отже, Марсі, що

вже не на Марсі. Ти мусиш затишити одну річ: я не люблю, коли до мене звертаються «сер». Мені більше до вподоби «капітан» або «кеп». Зрозуміло?

– Так, капітане.

– А вам, хлопці?

– Так, капітане, – хором відповіли обое.

– От і чудово. Слухайте далі, – провадив я. – Ви вже не школярі, тому забудьте про ці стройові штучки. – Я хотів був додати, що такого штибу «штучки» були призначені для того, щоб якомога міцніше тримати учнів у шорах. Але потім згадав, що капітан Лопес про це не говорив, поки я сам не розібрався. – Зрештою, ми не військові, і я вимагаю від вас просто розумної дисципліни. А від того, що ви раз по раз ставатимете струнко, вам не додасться ні розуму, ні знань, ні досвіду. У нас на кораблі не казарма, а дружний і злагоджений колектив, можна навіть сказати, родина з дванадцяти людей – тепер, разом з вами, буде п'ятнадцять. Певна річ, ми підпорядковуємося статутіві й дотримуємося субординації – проте без зайвих формальностей. У позаслужбовий час ваші старші колеги зазвичай називатимуть вас на ім'я, а під час вахти вживатимуть прізвище. Ви звертайтеся до них за званням чи посадою, не додаючи «сер», «мем» або їхні аналоги іншими мовами. І до вашого відома: старший помічник Курінна воліє, щоб її називали «старпом», а головний інженер Штерн – просто «шеф», і йому байдуже, що у військових так звертаються до сержантів та старшин. Вам ясно?

Всі трое підтвердили, що ясно, і ми продовжили знайомство. Рудого хлопця звали Мілош Сабліч, він був інженером широкого профілю – рідкісний випадок для свіжоспеченого випускника. Це означало, що він оволодів усіма інженерними спеціальностями, які викладали у школі.

– А яка з них основна? – запитав я.

– Всі, – самовдоволено відповів Мілош. – За кожною я пройшов повний курс і отримав найвищі бали.

Зрозуміло, круглий відмінник. У школі я таких не полюбляв, вони дратували мене своєю «правильністю». А подорослішавши, як правило, ставали бездушними сухарями. Я егоїстично потішився від того, що з Мілошем здебільшого матиме справу наш головний інженер, і повернувся до худенького хлопця:

– Ну, а ти?

– Симон Гарнье, – несміливо представився той, – господарча служба. Додаткова спеціальність... – тут він зам'явся, а його вуха почервоніли, – польові операції.

Губи Мілоша вигнулися в глузливій посмішці, а от у Марсіних очах виразно промайнуло співчуття. Всіх школярів, хто не проходив за «титульними» спеціальностями пілотів або інженерів, неодмінно готували до польових операцій – під цим розумівся весь комплекс навичок, необхідних для висадки на невивчені планети у складі десантних груп. Через свою тендітну статуру

Симон нітрохи не годився на роль безстрашного підкорювача інших світів. Та й особливим розумом, вочевидь, не відзначався, раз не спромігся отримати ніякої іншої кваліфікації, окрім господарника.

Проте навіть такий простий хлопець, як він, становив величезну цінність. Адже в Зоряний Флот приймали зовсім не за розумовими здібностями і не за фізичними даними, а за іншими критеріями. Вірніше, за одним-єдиним, який називався резистентністю. І ніякого конкурсу не існувало – брали всіх поспіль, ще й нарікали на гострий брак кадрів.

– Твоя друга спеціальність нам не знадобиться, бо наш корабель вантажний, а не дослідницький, – заспокоїв я Симона. – А от перша стане вельми в пригоді. Відколи наш стюард пішов на пенсію, всіма господарськими справами в нас займається технік Карла Бекер. От тільки на камбузі від неї користі мало – кулінар з неї дуже кепський. Сподіваюсь, ти добре готуєш?

– Ну... непогано.

Марсі за шкільною звичкою (ох, і довго ж від неї позбавлятиметься!) підняла руку. Я кивнув їй.

– Симон прибідняється, капітане, – сказала вона. – Він дуже добре готує. Моя подруга, яка разом з ним вивчала кулінарію, розповідала, що він завжди, на кожному уроці, був найкращим у їхньому класі.

– Це чудово, – промовив я з неприхованим задоволенням. – Виходить, нам дуже пощастило.

Симон був улещений моїми словами – і навіть не стільки словами, скільки моїм тоном. А Мілош тихенько пирхнув, демонструючи свою зневагу до такої «несерйозної» професії. Дурний, зарозумілий хлопчисько! Він просто не розуміє, як це – тижнями харчуватися всухом'ятку або нашвидкуруч приготованими напівфабрикатами.

– От ми й познайомилися, – підсумував я. – Тепер про те, що чекає вас на кораблі. Ти, Симоне, отримаєш у своє розпорядження камбуз. Про інші обов'язки стюарда поки не думай: зараз твоя головна і єдина задача – годувати команду. Безпосередньо будеш підпорядковуватися старшому техніку Морено. Що ж до тебе, Мілоше, то твоїм прямим начальником, ясна річ, буде шеф Штерн. Він і вирішить, чим конкретно ти займешся. Ну, а ти, Марсі, підеш під мою руку, станеш третім пілотом. Відповідно ми будемо й вашими наставниками. Не соромтеся звертатися до нас зі своїми проблемами. А як виникне бажання продовжити освіту – розраховуйте на нашу допомогу й підтримку.

– Так, капітане, – негайно озвалася Марсі, скориставшись моєю паузою. – Це дуже добре. У школі я вивчала ще три спеціальності, але мені трішечки забракло, зовсім трішечки, щоб скласти іспити. Я б хотіла це виправити.

Я похитав головою:

– Не варто поспішати. Найближчі кілька місяців не раджу вам думати про навчання. Зосередьтеся на виконанні своїх службових обов'язків. Порівняно зі школою, ви матимете набагато більше вільного часу – але й

відповідальність незмірно зросте. Тому на дозвіллі відпочивайте й розважайтеся. Якомога більше спілкуйтеся з членами команди, грайте в ігри, слухайте музику, дивіться фільми, читайте книжки.

Мілош недбало скривився. Я зрозумів, що він точно не читатиме книжок, а єдиною розвагою, яку собі дозволить, будуть регулярні заняття у спортзалі. Решту часу проводитиме за навчанням, прагнучи ще більше розширити свій широкий інженерний профіль. Хлопець явно був безнадійний..

Марсі знову підняла руку.

– Капітане, а коли ми відбуваємо в рейс?

– Через шістнадцять годин, – відповів я. – Завтра о восьмій тридцять за бортовим часом. Порт призначення – Цефея. Звичайно ми працюємо на маршруті «Земля – Есперанса», та іноді, як от зараз, нас надсилають і до інших планет.

– Поведемо на буксирі баржу?

Я, звісно, не став пояснювати їй, що за неписаними правилами Зоряного Флоту корабель з новачком-пілотом на борту свій перший рейс здійснює з мінімальним навантаженням. Натомість сказав:

– Цього разу баржі не буде. Ми маємо інше, дуже відповідальне завдання – веземо чергову групу дітей.

– Тобто партію ембріонів? – уточнив Мілош.

Я подивився на нього довгим поглядом. Потім повільно й чітко відповів:

– Саме так. Проте ми звикли називати їх дітьми.

Розділ 2

«Кардиф»

Наступного дня я прокинувся трохи раніше ніж звичайно – о шостій ранку, щоб без поспіху здійснити обхід корабля перед призначеним на восьму тридцять стартом. Проте виявилось, що я був не самою ранньою пташкою, мене випередив Симон Гарнье, якому не терпілося чимшвидше взятися до обов'язків на камбузі (вчора ввечері він встиг лише оглянути своє нове господарство).

Я виявив це, коли надіслав кухонному автоматові замовлення на стандартний сніданок, а за хвилину, замість звичної піци з грибами, отримав по міні-ліфту навдивовижу смачну м'ясну запіканку і грецький салат – чи не смачніший за запіканку. Навіть кава була якась особлива; я пив її неквапно, смакуючи кожен ковток, і з почуттям глибокого задоволення думав про те, що тепер маю повністю укомплектований екіпаж для корабля такого класу, як «Кардиф», – три пілоти (включно зі мною), п'ять інженерів, п'ять

техніків, лікар і кухар-стюард. Останній формально також належав до техніків – у Зоряному Флоті не існувало рядових та старшин, а всі астронавти поділялися на техніків і офіцерів; проте стюардів, через їхнє особливе становище на кораблі, було заведено відносити до окремої категорії.

Починаючи передстартовий обхід, я насамперед зазирнув до камбузу, де Симон якраз завантажував у ліфт сніданок для Ольги Курінної та її чоловіка Теодора Штерна. Служба подружжя на одному кораблі була звичним явищем у Зоряному Флоті. Окрім Курінної та Штерна, у нас на «Кардіфі» було ще дві пари – інженер Анна Гамбаріні зі старшим техніком Хуаном Морено і технік Марі Лакруа з заступником головного інженера Жорже Олівейроу.

Коли я похвалив Симона за розкішний сніданок, він весь просяяв і швиденько приготував мені другу чашку кави.

– І все-таки, Симоне, – сказав я, – не раджу тобі надто рано вставати. Прокидайся разом з рештою команди о сьомій ранку. Снідати ми звикли на швидку руку. Наш попередній стюард займався лише обідом та вечерею.

– Але ж він мав й інші обов'язки, – зауважив Симон. – А я працюю тільки на камбузі, і сніданки для мене не проблема. Якщо з вечора все наготувати, то вранці залишиться просто ввімкнути духовки й нарізати овочі. Прокидатимусь хвилин на сорок раніше і по всьому.

– Гм... Я б не хотів, щоб ти працював цілісінький день. У тебе має бути вільний час.

Хлопець усміхнувся:

– Часу й так буде вдосталь, капітане. Порівняно зі школою... До того ж я люблю готувати. Для мене це не робота, а задоволення.

Я кивнув:

– Чудово тебе розумію. Для мене робота – також суцільне задоволення. А чим ти ще любиш займатися?

– Читати, – відповів він з таким збентеженим виглядом, ніби зізнавався в чомусь непристойному.

У школі читання художньої літератури, звісно, не забороняли, але й не заохочували. Бюрократи з уряду вважали, що це відволікає учнів від занять кориснішими речами. Ці ж бюрократи напевно пояснили б низькі оцінки Симона з більшості шкільних предметів його захопленням «легким читом». А я був переконаний, що в хлопця просто душа не лежала до навчання. Бувають такі діти – наче й не дурні, але неохочі багато вчитися. Крім того, як я вже знав з його особової справи, Симон мав суто гуманітарний склад розуму: він не здав жодного іспиту з технічних спеціальностей, зате без особливих зусиль досконало оволодів усіма вісьмома офіційними мовами Федерації.

Перш ніж залишити камбуз, я сказав:

– Книжки – це добре, Симоне. Корисно і для розуму, і для серця. Я також люблю читати.

Потім я зайшов до контрольного центру систем життєзабезпечення, який розташовувався в одному відсіку з медчастиною. Цим господарством у нас завідував корабельний лікар, п'ятдесятирічний Сергій Качур – найстарший член екіпажу і єдиний з нас, хто отримав свою основну спеціальність уже не в школі, а в університеті. Медицина завжди була вразливим місцем у підготовці кадрів для Зоряного Флоту. Як свідчила практика, навіть найінтенсивніше навчання не дозволяло зробити з підлітка кваліфікованого лікаря – адже для того, щоб успішно лікувати людей, потрібні не лише знання та практика, а ще й певний життєвий досвід, який приходить лише з роками.

Тому в школі обмежувалися вивченням лише основ медицини, кращі випускники з цієї спеціальності одержували дипломи фельдшерів і медсестер, а майбутніх лікарів набирали вже з чинних астронавтів у двадцятирічному віці. Їх відряджали до медичного центру при Мюнхенському університеті, де вони за чотири роки проходили прискорене навчання й інтернатуру. Як правило, цього вистачало, щоб під час польоту стежити за станом здоров'я екіпажу, лікувати звичайні хвороби і навіть робити найпростіші, але невідкладні операції. Втім, доктор Качур був здатний і на більше, оскільки в період між двадцятьма п'ятьма і сорока роками тричі проходив чотиримісячні курси підвищення кваліфікації. Свого часу він сподівався перевестися в Дослідницький Департамент, де висували значно вищі вимоги до фахових навичок лікарів. На жаль, через різні обставини, його плани так і не здійснилися.

Доктора Качура на місці я не застав – він також проводив обхід корабля, щоб останній раз перед стартом узяти проби повітря та води в усіх житлових приміщеннях. А пост у контрольному центрі займала технік Сьюзан Грегорі, двадцятичотирирічна брюнетка з милим веснянкуватим обличчям. Вона зустріла мене трохи сонною усмішкою.

– Доброго ранку, кеп.

– Привіт, Сью, – відповів я. – Як готовність до старту?

Вона глянула на один з дисплеїв, де виводилася діагностична інформація про стан бортових систем життєзабезпечення.

– Перевірка пішла вже по другому колу. Все працює справно. Наша служба до польоту готова.

– Це добре, – сказав я і пильніше придивився до неї. – Ти що, не виспалася?

Сьюзан похитала головою:

– Якраз навпаки. Вчора зарано лягла, збиралася подивитися перед сном фільм, але майже зразу заснула і проспала десять годин.

– Зрозуміло, – кивнув я. – То ти досі не можеш прокинутися?

– Та ні, кеп, зі мною все гаразд, – запевнила вона. – Хіба голова... ну, трохи важка. Та це пусте – зараз вип'ю другу чашку кави й буду в нормі. До речі, наш новий кухар готує смачнючу каву.

– Та що там кава! – недбало стенив я плечима. – От запіканка була просто супер. Тобі сподобалася?

– Я не куштувала, – відповіла Сьюзан. – Бо на сніданок ім лише фрукти. Чи ти вже забув?

– Звісно, ні, – відповів я, намагаючись зберегти незворушність. – Просто з голови вилетіло.

Мені завжди ставало ніяково, коли Сьюзан нагадувала про наші колишні стосунки, тому я поспіхом завершив інспекцію центру життєзабезпечення й попрямував у кормову частину корабля, де розташовувався машинний відсік.

Сьюзан мені дуже подобалася. Мене вабило до неї буквально з першого дня служби на «Кардіфі», і вона також не залишалася до мене байдужою. Весь позаминулий рік ми були разом, і я навіть вирішив, що нарешті знайшов собі пару, почав був думати про одруження... але нічого не вийшло.

Я так і не зміг збагнути, яка кішка між нами пробігла. Вочевидь, і Сьюзан цього не розуміла. Не було ні сварок, ні скандалів, просто ми раптово і без будь-якої видимої причини охололи одне до одного. Ще якийсь час намагалися налагодити наші стосунки, та марно. А після чергової короткої відпустки на Есперансі, яку ми вирішили провести нарізно, кожен з нас повернувся з твердою впевненістю, що в особистому плані між нами нічого бути не може.

Правду кажучи, я очікував, що Сьюзан попросить перевести її на інший корабель. До таких прохань (надто ж коли йшлося про невдалий роман з капітаном) керівництво Флоту ставилося з розумінням і знаходило прийнятне для всіх рішення. Проте рапорт про переведення Сьюзан не подала й продовжувала служити на «Кардіфі», а наші попервах напружені стосунки поступово стали рівними і суто професійними.

Хоча не критимусь: у глибині душі я дуже шкодував про наш розрив. І Сьюзан, напевно, також. Проте ні я, ні вона не бажали повернення до минулого...

Рівно о восьмій годині, закінчивши обхід усього корабля, я ввійшов до рубки керування. Там уже перебувало троє членів команди – старший помічник Ольга Курінна, новоспечений третій пілот Марша Хагрівз, а також сублейтенант Хіроші Йосідо, черговий по містку інженер, відповідальний за роботу систем навігації, засобів зовнішнього захисту, спостереження і зв'язку. Марсі прийшла без мого спеціального запрошення, але в повній відповідності з правилами, які вимагали, щоб при відбутті корабля в рейс і при його завершенні в рубці були всі штатні пілоти.

Я віддав наказ розпочати остаточну перевірку готовності бортових систем. Курінна з Йосідо взялися до справи, а я підізвав Марсі, що доти скромно стояла попід задньою стіною рубки.

– Вчора ввечері ознайомився з твоєю особовою справою. Виявляється практикум з пілотування та навігації ти склала найкраще з-поміж усіх цьогорічних випускників.

Дівчина зашарілася від задоволення.

– А я й не знала...

– Тепер знаєш. Вітаю.

– Дякую, капітане. – Вона трохи повагалася, потім запитала: – А я нестиму окрему вахту, чи лише асистуватиму вам та старпомові?

– Отримаєш окрему вахту. Сьогодні у другу зміну. Але я, звичайно, наглядатиму за тобою.

До восьмої тридцять перевірка бортових систем завершилася, і я оголосив старт. З запущеним на повну потужність термоядерними двигунами «Кардиф» залишив орбіту і став віддалятися від Марса, заглиблюючись у міжпланетний простір. Проте не для того, щоб набрати певну швидкість, причина була в іншому. Всупереч поширеній хибній думці, корабель не потребував ніякого розгону для здійснення надсвітлового стрибка – адже, зрештою, рух у природі відносний. Проте перехід у гіпердрайв супроводжувався потужним електромагнітним імпульсом, і правила безпеки забороняли це робити поблизу населених планет, космічних станцій та інших кораблів, щоб уникнути перешкод у роботі систем зв'язку.

Через чверть години Йосідо доповів:

– Кеп, попередження від Марсіанської Протикосмічної Оборони. Попереду виявлено внутрішньосистемний транспорт Азійського Союзу, що йде зустрічним курсом. Швидкість – дванадцять з половиною. Відстань безпечна – чотири триста, однак нам радять бути насторожі.

– Зрозуміло. Старпоне, скільки до гіпердрайву?

– Шість хвилин десять секунд, – відповіла Курінна.

– Тоді маємо встигнути. Та про всяк випадок ввімкни додатковий захист, Йосідо. Ще чого доброго ім стукне в голову довбанути в нас із лазерних гармат, а потім заявити, що помилково прийняли корабель за великий метеорит.

– Силовий екран задіяно, – відзвітував Хіроші.

А Марсі тихо промовила:

– От же ж поганці!

– Не поганці, а просто озлоблені, – сказав я. – Вони звинувачують нас в усіх своїх негараздах. Зокрема вважають, що Північна Федерація обмежила їхній життєвий простір. Спочатку на Землі – коли їм не дозволили захопити Сибір та Австралію, а потім у космосі – коли ми не пустили їх на Марс.

– І правильно зробили. Вони ж відмовилися брати участь у його тераформуванні. Хотіли прийти на все готове.

– Воно-то так, – погодився я. – За логікою все правильно, але... Треба зважати на те, що Федерація займає добру половину земної суші і при цьому її населення складає лише п'яту частину від загальної кількості мешканців Землі. Нам важко уявити, в яких жахливих умовах живе решта людей. У нас часто нарікають на низький рівень життя, безробіття, брак продовольства, погіршення екологічної ситуації. Проте всі наші біди – ніщо, порівняно з проблемами того ж Азійського Союзу, Ісламської Джамахірії і, особливо, Африканської Республіки. Там кояться страшні речі, а ми навіть пальцем не ворухнемо, щоб чимось допомогти... Хіба що купуємо в них резистентних дітей, платимо грубі гроші й лицемірно називаємо це гуманітарною допомогою. Хоча добре знаємо, що лівова частка цієї «допомоги» осідає в кишенях їхніх правителів, а простому народові перепадають хіба жалюгідні крихти.

При моїх останніх словах Марсі не стрималася й нишком поглянула на Йосідо. Двадцятидворічний Хіроші помітив це і силувано посміхнувся.

– Чого зиркаєш, мала? Либонь вирішила, що раз я косоокий, то вже й «куплений»? – Він зображав іронію, хоча насправді йому було прикро. – До твого відома, я не китаець, а японець, і моя країна – член Федерації.

Марсі збентежено опустила очі. Втім, її помилку можна було зрозуміти. У Зоряній Школі вона щодня спілкувалася з учнями різних азійських національностей і, певно ж, уміла їх розрізняти за зовнішністю. Проте Хіроші Йосідо, стовідсотковий японець, за дивною примхою природи мав вигляд типового китайця. Незважаючи на ім'я та прізвище, його частенько приймали за «купленого» – що йому геть не подобалося.

Далі ми мовчки очікували на перший стрибок. Нарешті Курінна оголосила:

– Машинний відсік доповідає про готовність до гіпердрайву. Починаю тридцятисекундний відлік.

Я звично кинув погляд на дисплей, де виводилися характеристики пульсу членів команди – за правилами, кожен мусив носити на зап'ястку спеціальний браслет з сенсором. Покази свідчили, що ніхто з екіпажу не спить. Гіпердрайв був несумісний зі сном.

Тридцять секунд сплило і ми ввійшли у надсвітловий стрибок – спокійно й буденно, як робили це безліч разів. При переході в гіпердрайв усі люди на кораблі відчували легку загальмованість, ніби думки в наших головах зненацька наштовхнулися на невидимий пружний бар'єр. Але вже наступної секунди бар'єр зник і все нормалізувалося. До цього явища, яке астронавти називали «дубодум», ми звикли ще зі шкільних років і давно перестали на нього зважати.

Курінна повідомила:

– Системи гіпердрайву працюють у стабільному режимі. Розрахунковий час стрибка – 8 хвилин 52 секунди. Відстань – 0,47 парсека.

Всі оглядові екрани зяяли чорнотою. Вони нічого не показували, оскільки зовні нічого не було. Навіть вакууму. Ми, астронавти, вживаємо слова «летіти» й «політ», розуміючи під цим послідовність стрибків; але ніколи не називаємо польотом сам стрибок – тим більше, польотом у гіперпросторі. Бо нема ніякого гіперпростору; є лише Абсолютне Ніщо, Відвічна Пустка, яку ми пронизуємо, щоб дістатися до зірок. Пустка, жакливіша, ніж будь-який океан енергії...

Коли у 2177 році, трохи більше чотирьох століть тому, було розроблено теорію гіпердрайву і створено перший космічний апарат, який за соті частки секунди долав відстань у кілька астрономічних одиниць, все людство тріумфувало. Зорі, що раніше здавалися таким далекими й недосяжними, враз зробилися близькими й доступними. Перед людьми відкрилася дорога у Великий Космос, не обмежений рамками Сонячної системи. Дорога до інших світів, до нового життєвого простору.

Затамувавши подих, перенаселена Земля стежила за експериментами з тваринами – від мишей до мавп. Потім медики довго спостерігали за чотириногими астронавтами, проводили різноманітні тести і врешті дійшли одностайного висновку, що гіпердрайв ім нітрохи не зашкодив. Настала черга людини... і по всій планеті прокотився стогін жаху й розчарування.

Надсвітловий стрибок не вбивав людей, але геть позбавляв їх глузду, перетворював на цілковитих ідіотів. Одна коротка мить гіпердрайву буквально розплавлявала людський мозок, тоді як розум тварин – і примітивний мишачий, і високорозвинений у приматів – при цьому жодним чином не страждав. Справу не рятували й м'які форми анабіозу, на зразок гібернації. Від божевільня убезпечувало лише повне заморожування у кріогенних камерах, але тут виникала інша, також неподоланна проблема – в середньому вісім з десяти людей не оживали після жорсткого анабіозу, а ті, що вціліли, потребували тривалої відновлювальної терапії. А коли врахувати, що там, біля інших зірок, не було нікого, хто міг би надати медичну допомогу розмороженим людям, то ймовірність смерті зростала до всіх ста відсотків.

Шлях у Великий Космос насправді виявився дорогою крізь пекло. Гіпердрайв, звичайно, знайшов практичне застосування – безпілотні транспорти використовувалися для перевезення термінових вантажів у межах Сонячної системи, а до зірок споряджалися автоматичні дослідницькі станції (скорочено їх називали «автомати»). Але більшість людей це не цікавило. Їх турбували нагальніші питання, передовсім – перенаселеність, забруднення довколишнього середовища і виснаження природних ресурсів.

Проте експерименти з надсвітловими стрибками за участю людей не припинялися. Науковці та інженери постійно удосконалювали системи гіпердрайву, випробували різні моделі й можливі режими роботи, розробляли хитромудрі засоби захисту – та все намарно. Їм не вдавалося навіть

зрозуміти, чому гіпердрайв руйнує людський розум. Це, до речі, досі невідомо.

Тільки через двадцять дев'ять років після винаходу гіпердрайву, вже на початку XXIII століття, сталося те, на що вже ніхто серйозно не сподівався: черговий піддослідний залишився після стрибка розумово нормальною людиною. Звали його Раден Афанді; як і переважна більшість добровольців у дослідях з гіпердрайвом, що їх проводила Північна Федерація, він був нелегальним мігрантом і зголосився на участь в експерименті заради надання його родині громадянства.

Дуже скоро стало очевидно, що ані режим гіпердрайву, ані особливості конструкції даної конкретної моделі, ані засоби захисту не відіграли тут ніякої ролі. Причина була в самому Афанді, котрого майже одразу назвали резистентним – тобто стійким, опірним. Значно складніше було з'ясувати – ні, навіть не те, чому він не збожеволів, – а бодай ознаку, за якою можна відшукати інших резистентних. В решті-решт, після аналізу тисяч різних варіантів, таку ознаку знайшли. Вона була досить проста і легко виявлялася за допомогою серії не надто складних медичних тестів. От тільки з'ясувалося, що резистентні зустрічаються надзвичайно рідко – приблизно один на два мільйони людей.

У Північній Федерації, де кожен громадянин мав доступ до медицини (якщо не до платної, то до страхової, якщо не до страхової, то до соціальної), майже всіх резистентних виявляли ще серед немовлят. В інших наддержавках Землі з цим було набагато гірше, надто ж в Африканській Республіці, де понад три чверті населення були позбавлені навіть елементарного медичного обслуговування. Уряд Федерації неодноразово пропонував африканцям допомогу в виявленні резистентних (певна річ, з вигодою для себе), але щоразу тамтешня влада висувала наперед неприйнятні умови.

Як засвідчили генетичні дослідження, резистентність не була спадковою ознакою і не піддавалася штучному прищепленню. Механізм її виникнення й функціонування так і залишився нерозгаданою загадкою. Розподіл резистентних за різними расовими й етнічними групами був приблизно однаковий, а відхилення від середнього в той чи інший бік не виходили за межі статистичної похибки.

Зате виявилася істотна кореляція між резистентністю та розумовими здібностями. Априорі логічно було припустити, що оскільки всі тварини, включно з мавпами, абсолютно невразливі до гіпердрайву, то серед людей найстійкішими мали бути переважно індивіди з низьким рівнем інтелекту. Проте реальна картина виявилася прямо протилежною: у вісімдесяти відсотків резистентних коефіцієнт розумового розвитку перевищував сто двадцять одиниць, тоді як по всьому людству такий показник мав лише кожен шостий.

З відкриттям резистентності почалася третя космічна ера – зоряна ера. Проте для звичайних людей це нічого не міняло. Всі вони, за винятком жменьки обраних, і надалі були в'язнями Сонячної системи, а проблема перенаселення Землі залишалась такою ж актуальною. Людство загалом здобуло безсмертя – нехай і повільно, дуже повільно, воно таки почало підкорювати Галактику. Зате окремі індивіди, що складали це людство, були приречені померти там, де й народилися. Щоправда, кожен ще мав шанс здійснити міжзоряну подорож у кріогенній камері – тепер було кому подбати про тих,

хто вижив після розморожування. Але такий спосіб переселення на інші планети, з імовірністю чотири до одного потрапити на той світ, не набув широкої популярності. Хоча охочих ризикнути не бракувало – і саме вони (вірніше, двадцять відсотків уцілілих) ставали засновниками нових позаземних колоній.

Ну а ми, резистентні, стали знаряддям космічної експансії людства. Як і до всіх, хто виокремлювався серед решти людей, до нас ставилися двозначно. Нами захоплювалися і нас зневажали, нам заздрили і нас ненавиділи, ми були елітою й паріями. Ми були астронавтами – людьми, що літали до зірок...

Нарешті спливли неповні дев'ять хвилин стрибка, і корабель повернувся у простір. На оглядових екранах знову засяяли зорі. Ми перебували на відстані півпарсека від Землі. Сонячне світло долітало сюди за півтора роки.

Курінна звірилася з даними навігаційного комп'ютера й повідомила:

– Вихід проведено в розрахунковій точці. Девіація – 0,36 астроодиниць.

Я подивився на Марсі, збираючись відіслати її з рубки. Але раптом передумав. Дівчина переступала з ноги на ногу, її очі гарячково виблискували. З усього було видно, що їй не терпиться сісти за пульт керування, тільки тоді вона відчує себе повноцінним членом команди.

– Хагрівз, – промовив я.

– Так, капітане? – озвалася вона, миттю прибравши поважного вигляду. Це вперше я назвав її на прізвище, і вона відразу збагнула, що зараз я звертаюся до неї як командир до підлеглого при виконанні обов'язків.

– Займи місце пілота.

Тут Марсі цілковито перемінилася. Спокійно і впевнено, без тіні вдаваної бравади, вона влаштувалася в кріслі, яке звільнила для неї Курінна, відрегулювала його під себе й викликала на головний дисплей координати другої опорної точки.

– Розраховувати наступний стрибок, капітане?

– Дій, – кивнув я.

Впоралася Марсі непогано. Хоча й трохи поквапилася з вибором точки входу – комп'ютер ледве встиг розрахувати параметри гіпердрайву, і замість стандартного тридцятисекундного відліку був змушений запустити скорочений десятисекундний.

– Не біда, – сказав я, коли «Кардиф» ввійшов у стрибок. – Таке часом трапляється з усіма, не лише з новачками. Просто намагайся не поспішати. У нас, пілотів, є така приказка: «Хвилину заощадиш, годину втратиш». Запам'ятай її.

- Я знаю, капітане, - відповіла присоромлена Марсі. - Її нам часто повторював адмірал Лопес. Але я забула... захопилася.

- Не біда, - повторив я і швидко перезирнувся з Курінною. Вона легенько всміхнулася, кивнула і вийшла з рубки.

Далі все йшло гладесенько-рівнесенько, і до чотирнадцятої тридцяти, коли закінчилася перша зміна, «Кардиф» пролетів трохи більше тринадцяти парсеків - половину добової норми для корабля, що йде «порожняком», тобто без баржі. На суднах Зоряного Флоту літна вахта складалася з двох шестигодинних змін. Інші дванадцять годин, від пів на дев'яту вечора до пів на дев'яту ранку, корабель просто дрейфував у космосі. Це був оптимальний режим, що дозволяв нашій нервовій системі цілком відновитися після денної серії стрибків. Гіпердрайв, нехай і слабо, таки впливав на резистентних. І не лише в мить переходу, коли проявлявся «ефект дубодума», а й протягом усього стрибка, хоча свідомо ми цього не відчували. А от уві сні, коли розум відкритий і беззахисний, гіпердрайв узгалі був безжальний. Одного разу, ще на «Амстердамі», я брав участь у цілодобовому польоті - і тоді мені снилися розкішні кошмари.

О пів на третю Марсі передала вахту Курінній, вельми задоволена собою. Я також був задоволений нею - вона виявилася чудовим пілотом. Що тут казати, я мав серйозні претензії до Зоряної Школи, яка позбавляла учнів дитинства, давала їм украй однобічну освіту. Разом з тим я не міг заперечувати, що саме завдяки цьому її випускники вже в чотирнадцятирічному віці були справжніми фахівцями за своєю основною спеціальністю.

- Це було зовсім неважко, - похвалилася Марсі, коли ми вийшли з рубки й попрямували до ідальні, де нас чекав приготований Симоном обід (за твердженням Курінної, «повний відпад»). - Я нітрохи не втомилася.

- Важкі не самі стрибки, - зауважив я. - Важко день у день, цілісінькі тижні проводити в польоті.

- То це ж класно!

- Певна річ, класно. Але й важко - одне іншому не суперечить. Ти не квапся з висновками. От на зворотному шляху будемо тягти баржу - тоді подивимося, якої ти заспіваш.

- Не заспіваю, - відповіла вона з усмішкою.

Я теж усміхнувся. Марсі, дарма що була дівчиною, дуже нагадувала мене самого в такому ж віці. Я ще не вирішив, гарно це чи погано.

????*

З появою в команді «Кардифа» третього пілота у мене істотно побільшало часу на виконання власне капітанських обов'язків, частину яких я раніше делегував старшому помічникові Курінній та головному інженерові Штерну. Втім, це була звична практика в Зоряному Флоті, бо близько двох третин наших кораблів літали з недовкомплектованими екіпажами. Особливо гостро відчувалася нестача пілотів, тому багатьом капітанам, а не лише мені,

доводилося, крім усього іншого, щодня нести літну вахту. Я понад рік бомбардував штаб заявками, поки, нарешті, до моїх вимог дослухалися.

Щоправда, у перші три дні рейсу я майже постійно перебував на містку, коли чергувала Марсі, і контролював її дії. Але поступово переконався, що вона успішно справляється як з самими стрибками, так і з тягарем відповідальності за керування кораблем. А відтоді, як Марсі стала називати мене «кеп» замість «капітан», я остаточно впевнився в тому, що вона вже більш-менш освоїлася на кораблі, і почав дедалі частіше залишати її саму на вахті – вірніше, у парі з Хіроші Йосідо, котрий, як і багато інженерів, додатково вивчав астронавігацію і в разі потреби міг прийти їй на допомогу. Проте, забігаючи наперед, відзначу, що такої потреби не виникало.

Сто дев'яносто шість парсеків, що розділяли Землю та Цефею, ми подолали за неповні вісім діб. Це була найстарша (хоч і не найближча) зоряна колонія Землі, її почали заселяти майже відразу після відкриття резистентності й утворення Зоряного Флоту. Цефея вже давно стала цілком самодостатньою колонією і більше не відчувала потреби в штучному прирості населення. А проте цефейці, прагнучи додатково урізноманітнити свій генофонд, час від часу замовляли з Землі дітей – певна річ, у вигляді ембріонів. Ну, а на Землі відбою не було від охочих продовжити свій рід на інших планетах, тож дітей вистачало як для тих колоній, що лише розвивалися, так і для вже сталих, на зразок тієї ж Цефеї, Таури, Сасітарії або Есперанси.

За правилами Зоряного Флоту, після кожного перельоту в один кінець екіпажу корабля належав один день відпустки на планеті (а якщо рейс тривав понад чотирнадцять діб, то цілих два дні). Але, оскільки призначена для нас баржа вже була готова до відправлення, ми вирішили не марнувати зароблений вихідний і вирушили до Землі відразу після вивантаження з трюмів корабля контейнерів з ембріонами дітей і поповнення бортових запасів продовольства. Правда, Марсі з Симоном були трохи засмучені таким рішенням, але я пояснив їм, що зараз на Цефеї невдалий час для екскурсій: на обох населених континентах була пізня осінь, дощова і сльотова, а на Арктичному материка цілоріч панувала сувора зима.

– Ще встигнете побувати тут улітку, – пообіцяв я. – А знайомство з колоніями вам краще розпочати з Есперанси. Повірте мені на слово: ви ще радітимете, що зараз ми заощадили зайвий день.

Наш зворотний рейс був складніший і триваліший, позаяк ми вели на буксирах здоровенну баржу, завантажену п'ятистами тисячами тонн відбірного цефейського зерна для вічно голодних землян. Сама по собі процедура буксирування була проста: спочатку ми по радіозв'язку програмували навігаційну систему баржі й відправляли її в стрибок, після чого йшли слідом за нею.

Після гіпердрайву виникала девіація – відхилення точки виходу від наперед заданих координат, яке часом досягало однієї астрономічної одиниці. Це не мало нічого спільного з похибкою в розрахунках чи з неточністю встановлення початкових умов. Девіація була наслідком фундаментальних законів природи, єдино відомим науці проявом квантового принципу невизначеності на макрорівні. Як результат, після стандартного стрибка на півпарсека головний і проваджений кораблі розділяла пристойна відстань – і

добре, якщо це був лише десяток-другий мільйонів кілометрів. Але в будь-якому разі нам доводилося додатково здійснювати короткий стрибок до баржі, щоб мати змогу віддавати їй інструкції в режимі реального часу, без тривалої затримки. А потім усе починалося по новому.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=22165266&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.